

Nr 36.

Ankom till riksdagens kansli den 17 april 1928 kl. 5 e. m

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående undersökning rörande reglering av vissa delar av Lyckebyån.
(1:a avd.)

I en till riksdagen den 10 februari 1928 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 99, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att av statens avdikningsanslag använda ett belopp av högst 14,000 kronor för undersökning rörande reglering av vissa delar av Lyckebyån.

Beträffande utredningen i ärendet hänvisas till berörda statsrådsprotokoll.

I skrivelse den 30 september 1927 hava länsstyrelsen i Blekinge län samt länets hushållningssällskap hemställt, att Kungl. Maj:t måtte avlåta proposition till riksdagen med anhållan om bemyndigande att från statens avdikningsanslag förskottera de medel intill högst 20,000 kronor, som kunde befinnas erforderliga för verkställande av undersökning samt uppgörande av fullständig plan jämte kostnadsförslag till reglering av Lyckebyån beträffande sträckan Fursjön—Bockebosjön i norr och Bånga damm omkring 800 meter nedanför Kroksmåla i söder, under villkor att belopp, som sålunda kunde bli för ändamålet utlämnade, skulle avräknas å det statsbidrag från nämnda anslag, som framdeles kunde komma att beviljas till företagets utförande.

Lantbruksstyrelsen och statskontoret hava till Kungl. Maj:t avgivit utlåtande i ärendet.

Lantbruksstyrelsen, som ansett kostnaderna för hantlangning och därtill hörande material böra bestridas av intressenterna själva, har tillstyrkt anvisande för ändamålet i fråga av 14,000 kronor och statskontoret har med hänsyn till föreliggande omständigheter tillstyrkt att åtgärd vidtoges i överensstämmelse med lantbruksstyrelsens förslag.

Enligt gällande grunder för understödjande medelst statsbidrag utan återbetalningsskyldighet av torrläggningsföretag (kungörelsen den 11 juni 1926, nr 257, angående villkoren för statsbidrag från statens avdikningsanslag) skall — såsom första förutsättning för dylikt bidrag — förslag till företagets utförande vara upprättat vid syneförrättning enligt vattenlagen, varjämte beträffande företaget skall hava verkställts den ytterligare utredning, varom

lantbruksstyrelsen meddelar närmare föreskrifter. Ärendet prövas därefter av Kungl. Maj:t, som fastställer arbetsplanen. Kungl. Maj:t kan därvid bevilja statsbidrag jämväl för ifrågakommande undersökning och syneför rättning jämte erforderliga kartor och handlingar. För närvarande pläga kostnaderna såväl i berörda avseenden som för hantlangning upptagas i den summa, som ligger till grund för statsbidragets beräkande.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

»Ett bifall till nu förevarande framställning innebär sålunda ett frångående av gällande bestämmelser. Emellertid synes mig ett undantag i nu föreliggande fall vara väl motiverat. Särskilt vill jag därvid framhålla, att företagets intressenter — uppgående till omkring 260 — äro småbrukare med, såsom synes, i allmänhet svag ekonomisk ställning, vilken icke medgiver dem påtaga sig den risk ett negativt resultat av undersökningen skulle föra med sig. Skulle å andra sidan undersökningen giva säkert stöd för antagandet, att företaget skall bliva ekonomiskt bärkraftigt, en sak som i ett fall som detta är av synnerlig vikt att med största möjliga pålitlighet få utrönt, kan förväntas, att företaget med hänsyn till sin omfattning samt jordens uppdelning på ett synnerligen stort antal förut svaga brukningsdelar skall bliva av utomordentligt stor betydelse ej endast för de särskilda intressenterna utan för hela orten och dennas framtida utveckling. På grund härav och då, enligt den förberedande undersökning som ägt rum, vissa omständigheter synas tyda på att förutsättningar föreligga för ett bärigt företag, vill jag tillstyrka, att staten träder hjälpende emellan för möjliggörande av en fullständig utredning, vilken eljest näppeligen torde komma till stånd. Beträffande omfattningen av statens stöd anser jag emellertid i likhet med lantbruksstyrelsen, att kostnaderna för hantlangning och därtill hörande material böra bestridas av intressenterna själva. Genom att de sålunda från början få del i ansvaret, torde de jämväl få större intresse för företaget och det framtida avgörandet rörande dess utförande. Beträffande det av lantbruksstyrelsen, efter avdrag av sagda kostnader, beräknade statsbidragsbeloppet av 14,000 kronor har jag intet att erinra.

Nämnda medel torde böra beredas från statens avdikningsanslag, som sedermera, om företaget utföres, skulle erhålla gottgörelse av blivande statsbidrag från samma anslag. Skulle företaget ej komma till stånd, torde staten hava att bära undersökningskostnaden i nu förevarande del, därvid kostnaden torde böra bestridas från nämnda anslag. Avbrytes genom intressenternas förvållande undersökningen, böra emellertid alla kostnader för det utförda undersökningsarbetet stanna å intressenterna. Jämligt lantbruksstyrelsens förslag böra intressenterna tillförpliktas att avlämna förbindelse beträffande bestridandet av hantlangnings- och därmed förbundna materialkostnader. För nämnda förbindelses infriande ävensom för återbetalning av för undersökningen utanordnade statsmedel i händelse av undersökningarnas avbrytande genom intressenternas förvållande synes böra ställas borgen, och torde därvid givetvis kunna godkännas borgensåtagande av hushållningssällskap eller annan dylik allmän institution. Statsbidragets utbetalande torde ske i den av lantbruksstyrelsen ifrågasatta ordning.»

Utskottet.

Jämväl enligt utskottets mening synas i förevarande fall sådana särskilda förhållanden föreligga, vilka kunna påkalla att på sätt Kungl. Maj:ts förslag innebär ett undantag göres från gällande bestämmelser å före-

varande område. Utskottet anser sig därför böra biträda förslaget. Samtidigt vill emellertid utskottet understryka den synnerliga vikten därav att sådana åtgärder träffas, varigenom betryggande garantier kunna vinnas för att de undersökningar, som avses att utföras med det tillstyrkta statsanslaget, må komma att lämna ett tillförlitligt resultat.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att förevarande proposition må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 17 april 1928.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Närvarande: se utlåtande nr 34.
